

Monikerroksinen
maaseutu

Arki, muistot ja mielikuvat

TOIMITTANEET

VILLE PÖYSÄ, HELENA RISTANIEMI,
LAURI JULKUNEN JA KAISA VEHKALAHTI

Gaudeamus

Copyright © 2025 Kirjoittajat & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Perttu Lämsä
Kannen kuvat: yläkuva Vastavalo;
alakuva Museovirasto, Kansatieteen
kuvakokoelma, Matti Poutvaara, 1966.

KL 30, 30.12 • UDK 3, 316.7

ISBN 978-952-345-310-4

Painopaikka: Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2025

SISÄLLYS

- Johdanto Uusia näkökulmia maaseudun ja harvaan asuttujen alueiden elämään 7
*Kaisa Vehkalahti, Ville Pöysä,
Helena Ristaniemi & Lauri Julkunen*

I MAASEUDUN MONIKERROKSIINEN AIKA

- Luku 1 Syrjäkylän muodonmuutos paikallisyhteisöstä mobiileiksi toimintatiloiksi 31
Pertti Rannikko
- Luku 2 ”Työksi kutsuttua riitti kaikille”. Työ maaseutusuhteen rakentajana ikääntyvien omaelämäkerrallisessa kerronnassa . . 51
Kaisa Vehkalahti
- Luku 3 ”Katson maalaismaisemaa ja ymmärrän”. Maaseudun idylli ja kaipuu suomalaisessa populaarimusiikissa 1960–1970-luvuilla. . 75
Hannu Salmi
- Luku 4 Maito tulee maalta. Maaseutumaisemat maidon markkinoinnissa 1960-luvulta alkaen 95
Taija Kaarlenkaski

II SUHTEISSA MUOVAUTUVA ARKI

- Luku 5 Arjen turvallisuus itäsuomalaisella maaseudulla 119
Maarit Sireni & Mari Kattilakoski
- Luku 6 Tyttöjä, poikia ja traktorimiehiä. Traktoreiden kanssa kehkeytyvä lapsuus ja nuoruus maaseudulla 143
Ville Pöysä & Helena Ristaniemi
- Luku 7 Perintö, elanto ja luontoyhteys. Metsänomistajien maaseutuun kiinnittyvät metsäsuhteet . . 163
Reetta Karhunkorva & Leena Paaskoski

III LÄHDÖN JA PALUUN PAIKAT

Luku 8	Paikka, perhe ja ylisukupolvisuus. Maaseutusuhde kiteytyy valokuvakerronnassa	183
	<i>Maria Vanha-Similä</i>	
Luku 9	Syrjäinen kotiseutu sieltä lähteneiden nuorten naisten elämänvalintojen peilinä	205
	<i>Mari Käyhkö & Päivi Armila</i>	
Luku 10	Paluu Kittilään. Monipaikkaisuuden ja paluumuuton mahdollisuudet	229
	<i>Helena Ruotsala</i>	
Luku 11	Lesbo kylässä. Sateenkaareva tila maaseudun valtasuhteissa. .	251
	<i>Anni Rannikko</i>	
	Viitteet	270
	Kirjallisuus.	291
	Kuvalähteet	326
	Hakemisto	328
	Kirjoittajat	332